

جایی برای دختران فراری

رویاتاجی: روزنامه نگار

90 درصد دختران فراری به دلیل مشکلات خانوادگی از خانه فرار می‌کنند و سن آنها به 12 سال رسیده است.

این آمار را چند ماه پیش حبیب‌الله مسعودی فرید، معاون امور اجتماعی بهزیستی اعلام کرد. آماری که تا چند سال قبل جزو خط قرمز های مسئولان بود ولی این روزها آنقدر افزایش داشته که آمار آن را می‌دهند. هر چند آمار دقیقی از دختران فراری در دست نیست، ولی آنها هستند، همه جای شهر، قبلاً 20 تا 25 ساله بودند حالا 9 تا 12 ساله

داستان همینجا به پایان نمی‌رسد، چند روز گذشته معینی کارشناس آسیب‌های اجتماعی، در همایش بررسی آسیب‌های اجتماعی، اعلام کرد که در مدت 7 سال متوسط سن فحشا از 28 سال به زیر 20 سال رسیده و در حال حاضر کف این سن تا 13 سالگی پایین آمده یعنی در میان نوجوانان به طور روزافزونی گسترش یافته است.

فرار دختران از خانه به دلایل مختلف آنقدر افزایش داشته که امروز وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی از راه‌اندازی [اولین مرکز نگهداری از دختران فراری در تهران خبر داد](#). دخترانی که در تهران به دنبال خوشبختی می‌گردند.

علی ربیعی گفت: در حال حاضر شاهد هستیم که دختران زیادی به دلیل اختلاف‌های ساده نظیر اجبار در ازدواج، تفاوت ارزش‌های بین نسلی، عشق‌های مجازی و غیره از خانه فرار می‌کنند و نیاز است که برای کمک به این دختران برنامه ریزی شود.

وی ادامه داد: بعد از فرار این دختران به این خاطر که در جامعه جایی برای آنان در نظر گرفته نشده است، آنها به ناچار به افرادی پناه می‌برند که صلاحیت نداشته و به همین دلیل مورد سوء استفاده نیز قرار می‌گیرند.

ربیعی خاطرنشان کرد: مطالعات نشان می‌دهد که اگر دختران بعد از فرار به مرکز حمایتی روی آورند دیگر درگیر آسیب‌های اجتماعی متعدد نشده، اما اگر چنین نشود، این دختران تا مرز تن‌فروشی نیز جلو رفته و در بسیاری از مواقع مورد سوء استفاده جنسی قرار می‌گیرند.

وی راه‌اندازی مرکزی برای دختران فراری را گونه‌ای از خیر جمعی دانست و اظهار کرد: اگر بتوانیم مراکزی را راه‌اندازی کنیم که دختران فراری به آن مراکز آورده شوند، پس از آن می‌توانیم از طریق شناسایی خانواده‌های آنها، شرایط را برای بازگشت این دختران به کانون خانواده‌هایشان فراهم کنیم.

ربیعی در پاسخ به این سؤال که آیا آمار مشخصی از دختران فراری وجود دارد یا خیر؟، گفت: آمار مشخصی از این دختران موجود نیست؛ زیرا تمام دختران فراری شناسایی نمی‌شوند.

نتایج [یک تحقیق](#) که در سال 92 منتشر شده به بررسی وضعیت خانوادگی دختران فراری با تاکید بر سوء استفاده از آنان پرداخته است. نتایج به دست آمده نشان می‌دهد؛ عدم توجه و بی‌احترامی، آزار و اذیت و انواع سوء استفاده از آنان، محدودیت و محرومیت شدید، سردی روابط و کم‌محبتی، تبعیض قایل شدن و آشفستگی خانواده از عوامل فرار دختران از خانه‌ها بوده است.

به اعتقاد بسیاری از صاحب نظران، با توجه به وضع فرهنگی و اجتماعی ایران، پدیده دختران فراری، نوعی انحراف اجتماعی است. یک پدیده اجتماعی زمانی به‌عنوان یک انحراف اجتماعی تلقی می‌شود که با انتظارات و توقعات جامعه یا حداقل با یکی از گروه‌های اجتماعی درون جامعه سازگار و منطبق نباشد و حتی با آن در تعارض باشد. دختران فراری کسانی هستند که به دلایل مختلف و در اثر فشارهای ناشی از شرایط سخت زندگی، غالباً به‌رغم میل باطنی اقدام به ترک خانه و کاشانه خود کرده و از کانون خانواده جدا می‌شوند و عموماً در شهری دیگر بدون داشتن مأمنی مناسب و خانه‌ای دائمی ساکن می‌شوند. این گروه دختران عموماً به دلایلی نظیر فقر، خشونت، محدودیت‌های غیرمنطقی، آزار دیدگی، رها شدن از سوی اطرافیان به‌خصوص خانواده و... روی به خیابان‌ها می‌آورند و اکثریت آنها به تدریج به دلیل امرارمعاش و همچنین نداشتن سرپناه به کارهایی خلاف هنجارهای اجتماعی روی می‌آورند.

روزانه پدر و مادرهای زیادی به دستگاه قضایی و نیروی انتظامی مراجعه می‌کنند و با طرح شکایتی مبنی بر این‌که دخترشان ربوده شده است، از مأموران می‌خواهند دختر ناپدید شده‌شان را پیدا کنند. بیشتر این والدین، ادعا دارند، دخترانشان دچار حادثه شده‌اند یا افراد بزهکاری آنها را ربوده‌اند. اما بررسی‌های پلیسی نشان می‌دهد که اکثر این گونه دختران که در آغاز تشکیل پرونده «دختران فقدان» نام می‌گیرند، به میل خود از خانه فرار کرده‌اند. این دختران که دور از چشم پدران و مادران به طرق مختلف به زندگی غمباری تن می‌دهند حتی در صورت پشیمانی به خاطر خراب کردن پل‌های پشت‌سر، روی برگشتن به خانه را ندارند.

یکی از مولفه‌های بروز پدیده دختران فراری، قرار گرفتن در معرض خشونت‌های روحی، جسمی و جنسی است. شمار قابل توجهی از دختران به علت بدرفتاری، بی‌توجهی، کم‌توجهی و در نهایت ضرب و جرح از سوی والدین و سایر اعضای خانواده نظیر: نامادری، ناپدری، برادر بزرگتر و حتی در برخی موارد از سوی اقوام و آشنایان از خانه گریزان شده و اقدام به فرار می‌کنند.

صغری ابراهیمی قوام و متین خطیب‌زاده در مقاله‌ای که در فصلنامه مطالعات پلیس زن در سال 92 منتشر شده به بررسی موضوع «وضعیت خانوادگی دختران فراری با تاکید بر سوءاستفاده از آنان» پرداخته‌اند. نمونه مورد مطالعه از 33 نفر از دختران فراری 15-20 سال تشکیل شده است.

اما یافته‌های این محققان حاکی از آن است که در صورت ایجاد تنش، دگرگونی و سردی روابط بین اعضای خانواده و ارضاء نشدن نیازهای نوجوانان، ممکن است آنها به رفتارهای نابهنجار از آن جمله فرار دست زنند. فرار نوجوانان یکی از مهم‌ترین آسیب‌های اجتماعی تلقی می‌شود ضمن آنکه انواع سوءاستفاده‌های جنسی، جسمی و هیجانی در بین دختران فراری مشاهده می‌شود.

سوءاستفاده جنسی رویدادی خانمان برانداز است و همچون ضرب و شتم و کتک‌کاری می‌تواند عامل موثری در فرار دختران نوجوان از منزل قلمداد شود. این اتفاق مخرب‌ترین رویداد زندگی فرد است و تأثیر خود را برای همیشه به شکل‌های مختلف نشان می‌دهد. همچنین آنها غالباً سابقه محرومیت عاطفی، اختلال‌های شخصیت، سوءمصرف الکل و بی‌کاری داشته‌اند. عزت نفس پایین و خشم، آنها را به افراد متجاوز، حتی به اعضای خانواده خود، تبدیل کرده است.